

DIMITRIOS

foaia parohială a Bisericii Sf. Dumitru - Poștă

www.sfantuldumitruropa.ro

<https://www.facebook.com/RevistaDimitrios>

CVANTUL SĂPTĂMĂNII

Jurnal de călătorie

pr. paroh Mihai Gojgar

Cum adică, începutul Triodului? Păi, se apropie Postul Paștelui? Întrebări succesive, retorice aproape, pe care le-am auzit în jurul meu în ultimele zile. Iar proximitatea de cea mai lungă perioadă de înfrânare anuală a Bisericii este sinonimă cu Vameșul și Fariseul, cu Moșii de iarnă, cu Fiul risipitor, cu Săptămâna Brânzei. Vom intra curând în cel mai strălucitor răstimp liturgic al ortodoxiei, vom trăi drama căderii, dar vom gusta și dulceața Raiului. O dramă pe care o avem înfățișată succint în Pilda Fiului risipitor, citită în cadrul Sfintei Liturghii din Duminica a 34-a după Rusalii.

Vestită ca unul din cele mai tulburătoare episoade din paginile Sfintei Scripturi, parabola are darul de a ne include pe toți, de a ne găsi fiecăruia un loc, fie în inima unui personaj, fie în reacțiile sau trăirile de moment exprimate pe parcursul celor douăzeci și două de versete (Luca XV, 11-32). Precum într-o comunitate parohială. Casa este lăcașul care ne adună pe toți, biserica. Tatăl este Dumnezeu, Cel ce săvârșește Sfintele Taine, slujbele prin intermediul slugilor – preoții. Fiii suntem toți. Deși doi în pericopă (v. 11), cifra include toate particularitățile umane. Este suficient Domnului să se folosească de cel mai mic număr prim pentru a desfășura abisul și înălțimea firii umane. O înălțime care nu sugerează perfecțiunea, proprie exclusiv divinității, ci vocația de a fi îmbrățișați de Dumnezeu.

Suntem cel mai mic dintre fii atunci când solicităm binecuvântarea pentru a începe un demers (v. 12). În numele independenței, dorinței de a încerca noi înșine, în ciuda unor avertizări nefaste, dorim să ne aventurăm în călătorii spirituale și profesionale riscante (v. 13). Excludem posibilitatea ca cineva, oricine, să ne oprească. Nici măcar duhovnicul nu mai are puterea necesară; îl ascultăm, dar facem tot cum știm noi.

O bună vreme s-ar putea ca totul să meargă bine. Colegii sunt profesioniști, logodnica atentă, prietenii vioși. Cromatica destinului nostru apare atât de îmbietoare, încât efectiv nu avem timp să mai trecem pe acasă, pe la biserică. „Voi merge, dar nu acum.

Sunt ocupat și mi-e bine”. Cei de acasă sunt îngrijorați, preocupați, îngândurați. Nu au nici o veste.

Foamea distanței de căldura căminului veșnic pune capăt binelui aparent sălășluit fără temelie de piatră în existența noastră (v. 14). Colegii nu mai sunt profesioniști, ci invidioși și concurențiali; logodnica pretinde prea mult și certurile țin de cotidian; prietenii nu mai sunt puși pe petreceri de când nu mai reușești să achiți notele de plată în club. Ar fi vrut o vorbă bună la serviciu, o mângâiere din partea celei pentru care ar fi renunțat la orice sau oricine, un telefon de complezență, însă nimeni nu-i dădea (v. 16). Pustiul pe care îl traversa, golirea peisajului de nenumăratele iluzii pe care le-a avut o perioadă l-au făcut să vadă limpede drumul spre casă. Și-a adus aminte (v. 17). Gol, singur, înfometat și-a amintit că undeva, departe, un *departe* pe care l-a căutat, pâinea este destulă, hainele sunt groase, plinătatea este o țintă. „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta” (v. 18).

Reapropierea de Biserică înseamnă o bucurie de nedescris. Să se nască cineva e mare lucru, dar să învieze...asta cu adevărat este miraculos. Ei bine, independența, dorința de aventură, de adrenalină sau de exces se încheie invariabil într-un deșert pe care nu îl anticipăm la părăsirea pragului casei. Sf. Marcu Ascetul spune că gândurile care ne fac să visăm că vom avea succese, laude, funcții, onoruri sunt gândurile care ne pregătesc căderea și rușinea. Asta înseamnă că e rău să visăm? Deloc, dar atunci când visăm despărțiți de casă, ruși de binecuvântarea părintească, prăbușirea este o chestiune de timp.

De aceea, cred că Pilda Fiului risipitor nu este doar o pagină superbă din Înțelepciunea de Sus, ci o fidelă oglindă a vieții noastre. Măsura în care ne depărtăm de casă, greutatea pașilor noștri plecați, lacrimile pe care le lăsăm în urmă ori cele care ne umezesc umărul la întoarcere, foamea și chinurile depărtării sunt variabile. Invariabilă este nesfârșita dragoste a lui Dumnezeu, Cel ce stă pe prisma casei, cu mâinile streășină, căutând spre orizont, la nenumărații și triștii oameni ce-și încearcă independența în dependențe subtile. „Iubirea este înrudirea omului cu Dumnezeu. Ea unește la maxim persoanele umane fără să le confunde. În iubire se arată plenitudinea existenței” (Pr. Dumitru Stăniloae).

SFÂNTUL HARALAMBIE SAU STRĂLUCIREA HARULUI

Filip Scarlat

Sfântul Sfințit Mucenic Haralambie figurează în calendarul ortodox pe data de 10 februarie. Receptat de Biserica Ortodoxă în calitate sa de martir, perceput de pietatea populară ca personaj exemplar care își pune toate abilitățile în slujba celor mulți, înfrângând prezențe malefice între care ciuma este cea mai frecventă, cultul Sfântului Haralambie este în directă relație cu eficacitatea dovedită, palpabilă a faptelor sale. Întâlnit mai rar astăzi ca nume de botez, dar bine reprezentat ca nume de familie, Haralambie este un nume specific creștin cu origine grecească, fiind compus din hara („har”, „bucurie”) și lambos („lumina”, „strălucire”), deci tâlcuindu-se ca: „lumină harică” sau „strălucire a harului”.

Cultul său a cunoscut o dezvoltare, după cum arată însemnările, în secolele XVII - XIX, când lumea spațiului rural era dominată de teama în fața morții prin năpraznica boală a ciumei, în fața căreia oamenii simpli se vedeau cu totul neputincioși. Oamenii s-au îndreptat în situațiile limită spre ajutorul lui Dumnezeu, dar și-au luat de multe ori intermediari care au avut, de-a lungul vremii, câte o „specializare”. Sfântul Haralambie o avea pe aceasta, a apărării de ciumă și de foamete.

Evenimentele tragice de la sfârșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX: foametea din vremea lui Alexandru Constantin Moruzi din 1795 și „ciuma lui Caragea” din 1812-1815 au dus la o dezvoltare a cultului Sfântului Haralambie, lucru care reiese și din alegerea acestui hram de către mai multe lăcașuri sfinte. Probabil cultul Sfântului era mai dezvoltat la sate, căci în București la sfârșitul secolului al XVIII-lea erau organizate procesiuni cu moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul, adus special în capitală, iar începând cu secolul al XIX-lea Sfântul Dumitru Basarabov va fi purtat pe străzile capitalei în perioada epidemiilor, așa cum afirma și Dimitrie Papazoglu în Istoria fondării orașului București: „tata spune că în vremea ciumii lui Ioan Caragea, la 1815, fiind foarte întinsă această teribilă epidemie în capitală, au scos pe sfântul (n.n. Dimitrie Basarabov) și după ce au ocolit cu el capitala l-au poprit în mijlocul târgului, unde s-a făcut sfințirea apei și s-au citit rugăciuni către sfânt; din acea zi epidemia a început a scădea treptat și Capitala a scăpat de acel flagel”.

Conform erminiei lui Dionisie de Furna, Sfântul Haralambie trebuia pictat ca un „bătrân cu barba albă (lungă și ascuțită), care prin sabie se săvârșește”. Pe lângă această reprezentare, întâlnim în spațiul românesc icoane pe sticlă, în care sfântul are sub picioare un schelet sau o figură urâtă, înfricoșătoare, reprezentând ciuma. Personajul malefic este arătat în lanțuri, ca semn al neputinței în fața sfântului. De remarcat este faptul că acești creatori ai picturii pe sticlă, în exprimarea tematicii religioase, au introdus o serie de elemente laice, luate din istorie, literatură, folclor sau din viața de toate zilele, contribuind la ceea ce Romulus Vulcănescu denumește „folclor religios”. Reprezentările Sfântului Haralambie în aceste icoane, îl arată ca apărător al oamenilor și al animalelor împotriva bolilor.

După tradiția populară, în această perioadă a lunii februarie natura se trezește la viață, dar totodată se trezesc și forțele malefice, distructive care se opun nașterii vieții, a vegetației și a primăverii. Sfântul Haralambie a primit de la Dumnezeu învățătura și puterea de a apăra lumea de bolile molipsitoare, în tot cursul anului. De aceea, în Țara Hațegului, gospodarii mergeau în livadă și stropeau pomii cu apă sfințită, pentru a distruge viermii și gândăniile care le aduceau stricăciuni. În satele din comuna Ribița și Buceș, se țineau slujbe de către preoți în gospodării pentru sănătate, belșug și pentru protejarea animalelor.

SFÂNTUL TEODOR TIRON ȘI COLIVA

pr. Marius Curelea

În ultimul an de facultate, după cum este obiceiul ca studenții să țină un cuvânt de învățătură spre a exersa în vederea înaltei slujiri pentru care se pregătesc, mi-a revenit prin rânduiala dumnezeiască și prin grija părintelui profesor îndrumător, să vorbesc despre Sfântul Teodor Tiron, cinstit la data de 17 februarie. După un an, la data de 17 februarie, tremuram de frig și de emoții pe dealul Patriarhiei, pentru că avea loc sedința permanenței în care s-a hotărât alegerea mea spre hirotonie întru preot pentru parohia Podu-Văleni. Atunci, i-am spus soției: maică preoteasă, pe primul nostru copil o să îl cheme Teodor sau Teodora. Aceasta promisiune s-a și împlinit după șase ani de încercări.

Am dorit să împărtășesc aceste gânduri pentru că, în limba greacă, Teodor înseamnă Darul lui Dumnezeu. Dar al lui Dumnezeu pentru noi, pentru că el ne-a ales și ni s-a descoperit, dar, și pentru întreaga biserică dreptslăvitore a Fiului lui Dumnezeu.

În cele ce urmează voi încerca să relievez puțin din viața Sfântului, aspecte găsite în Proloage și în Viețile Sfinților. Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron, a trăit în a doua jumătate a secolului al III-lea, în vremea împăraților romani Maximian și Maxim. Originar din cetatea Mialon, din Amasia, sfântul a fost ales în oastea imperială, care era cea mai de seamă dintre toate.

Călătorind în Răsărit, oastea sa a trecut prin locul numit Evhaita, unde, în pădurea de lângă localitate, se afla un balaur care înspăimânta pe toată lumea. Dorind a afla dacă Dumnezeu vrea ca el să îl mărturisească înaintea tuturor, Sfântul Teodor Tiron a pornit spre pădurea cu pricina, nădăjduind în ajutorul lui Dumnezeu. După o vreme, adormind, el a fost trezit de o femeie numită Evsevia, care l-a îndemnat să fugă cât mai repede din pădure. Netemându-se, însă, sfântul porni mai departe. În cele din urmă, aflând fiara, a pornit spre ea și, cu vitejie, a străpuns-o cu sulița. Sfântul Teodor a înțeles, astfel, că voia lui Dumnezeu este ca el să-L mărturisească înaintea tuturor. De atunci, el nu și-a mai tănuțit credința. Pornind persecuția împotriva creștinilor, generalul Vringa, în oastea căruia se afla Sfântul Teodor, l-a chemat la sine, spre a-l convinge să se alăture celor care se închinau idolilor.

Atunci, sfântul l-a mărturisit pe Dumnezeu și i-a defăimat pe idoli, ca pe niște lucruri făcute de mâini omenești și lipsite de orice putere. Fiind un bun soldat, Sfântul Teodor a primit îngăduința de a se mai gândi asupra celor spuse, vreme de câteva zile.

Spre a demonstra tuturor vremelnicia idolilor, Sfântul Teodor a luat foc și a aprins statuia unuia dintre cei mai cinstiți idoli. În timp ce statuia se mistuia, el mărturisea celor de față că el este cel care i-a dat foc. Pentru aceasta, a fost aruncat în temniță, iar păgânul judecător a dat ordin ca sfântului să nu i se dea nimic de mâncare, spre a muri de foame. Sfântul Teodor, însă, nu mai avea nevoie de hrana cea trupească, pentru că îngerii îi slujeau și îl mângâiau. Văzând aceasta, temnicerul i-a dat pâine și apă, însă sfântul le-a lăsat neatins.

Fiind scos din închisoare, Sfântul Teodor Tiron a fost legat de un lemn și străpuns cu fiare ascuțite, până la oase. Mai apoi el a fost aruncat într-un cuptor cu foc însă, spre slava lui Dumnezeu, flăcările se înălțau în jurul său, iar trupul îi rămânea nears. În cele din urmă, în ziua de 17 februarie 303, sfântul a trecut la cele veșnice. După aceea, credincioasa Evsevia a cumpărat cinstitele sale moaște și le-a dus în patria sa, unde au început a săvârși nenumărate minuni. Prima sâmbătă din Postul Sfințelor Paști este cunoscută sub denumirea de *Sâmbăta colivelor* sau *Sâmbăta Sfântului Teodor Tiron* pentru că în timpul domniei tiranice a împăratului Iulian Apostatul, acesta a poruncit să se stropească cu sângele animalelor sacrificate idolilor toate produsele vândute pe piața cetății imperiale, pentru a întina astfel prima săptămână din Postul Mare al creștinilor. Dar mucenicul Teodor s-a arătat în vis arhiepiscopului de atunci, Eudoxie (360-369), descoperindu-i planul lui Iulian și sfătuindu-l să fiarbă grăunte de grâu (kolva) și să le împartă locuitorilor Constantinopolului pentru ca aceștia să nu meargă să cumpere de la piață.

Fiind izbăviți de întinăriunea idolatriei datorită acestui mucenic surpător al idolilor, arhiepiscopul a poruncit credincioșilor să serbeze în fiecare an, la încheierea primei săptămâni a Postului Mare, un praznic care să comemoreze acest eveniment. Această primă sâmbătă e, așadar, ocazia unei duble bucurii: încheierea primei perioade a postului și prăznuirea mucenicului.

"Să ne odihnim în sâmbăta de astăzi, oamenilor, încetând ostenelele cele de ieri, pentru Cel ce a binecuvântat această zi cu odihna și cu prăznuirea cea de acum a mucenicului".

CE SUNT ZILELE ALITURGICE?

Zilele aliturgice sunt zile în care nu se săvârșește Sfânta Liturghie și se recomandă ajunarea, adică post până seara. Zilele de miercuri și vineri din Săptămâna brânzei, luni și marți în prima săptămână a Postului Mare, precum și Vinerea Pătimirilor sunt momente în care rigoarea postirii nu este întreruptă nici măcar de împărtășire. Încă din primele secole creștine este rânduită în Postul Mare Liturghia Darurilor mai înainte Sfințite, după ajunare creștinii împărtășindu-se în cadrul acestei Sfinte Liturghii, care se oficia la ora Vecerniei, seara. Astfel, luni și marți din Săptămâna Mare sau prima săptămână a Postului Sfințelor Paști sunt zile de post aspru, în care nu mâncăm și nu bem nimic, nici măcar la apusul soarelui. Fiind o continuitate a postului absolut, acesta nu se întrerupe nici măcar pentru Sfânta Împărtășanie. Postul este ținut după sănătatea trupeză și după puțința fiecăruia, dar faptul că aceste zile sunt aliturgice arată o dimensiune a postului spre care trebuie să tindem toți. Cât privește săptămâna pregătitoare, dinaintea Postului Mare, zilele aliturgice sunt rânduite de Biserică și aici pe baza aceluiași considerent, ca nevoia să nu se desfășoare abrupt.

Amintim că în fiecare vineri seară, în cursul Postului Mare, de la ora 18, vom săvârși Sfânta Liturghie a Darurilor-mai-Înainte-Sfințite, o rânduială deosebit de frumoasă și de profundă.

IN MEMORIAM, JUSTIN CAPRĂ

Anton Dorneanu

*"Eu nu sunt inventator,
Dumnezeu e inventator, noi
făcând parte din Imitatio Cristi"
- Justin Capră (1933-2015)*

A plecat din această lume care n-a știut să-l prețuiască la adevărata lui valoare, un mare om. A fost și inventator și profesor și inginer. Deși despre invențiile sale s-a mai auzit câte ceva, despre omul Justin Capră se știe foarte puțin. S-a născut în localitatea Măgureni din județul Prahova, tatăl său fiind învățător cu studii teologice. După studiile preuniversitare efectuate la Câmpina, Justin Capră absolvă Școala superioară de aviație din Medias, ca ofițer subinginer de aviație, iar în 1974 îi sunt echivalate studiile la Institutul Politehnic din București, devenind inginer. Încă de mic copil construiește jucării ingenioase, iar liceean fiind construiește un motor care pornea la o simplă comandă verbală, invenție ce se va transforma într-un dispozitiv de deschidere a unui garaj de la distanță. În timpul stagiului militar concepe renumitul rucsac zburător, idee furată de americani. Pentru această invenție a fost umilit de oamenii de știință români, iar securitatea îl arestează pentru că ar fi avut intenția să fugă din țară cu invenția. Este bătut, amenințat și după ce dă declarații, este eliberat. Peste șapte ani, Justin Capră își va vedea invenția brevetată de americani la Expoziția Transporturilor de lângă Herăstrău. Abia în 2003 americanii recunosc că invenția aparține, de fapt, inventatorului român. Justin Capră declara anul trecut că are peste 130 invenții dintre care 50 brevetate, dar și o serie de colaborări interne și internaționale. Alte invenții care trebuie amintite: automobilul Virgilius (1950) prima invenție omologată - un vehicul pe două roți care atingea 300 km/h, aerodina cu decolare verticală (1968), aparate de zbor individuale, elicopterul portativ care avea doar 35 kg (1964) și multe altele. Justin Capră a urmărit în toate invențiile sale soluții de miniaturizare pentru a reduce greutatea. Ca recunoașteri în țară pentru meritele sale, nu putem consemna decât Meritul în Grad de Cavaler acordat de Casa Regală a României. Și cum știm că ne apreciem valorile după ce părăsesc această lume, să sperăm că vom ști să valorificăm minunatul tezaur pe care ni l-a lăsat un mare român. Altfel, o vor lua alții înainte, cum de altfel s-a întâmplat, nu o dată, în istoria noastră.

Serile catehetice - luni de la ora 18

- 16 februarie – Ce trebuie să facem în Postul Mare
- 23 februarie – Rânduiele specifice Postului Paștelui
- 2 martie – Cum rămânem ortodocși?
- 9 martie – Lumina dumnezeiască. Sfântul Grigorie Palama
- 16 martie – Ce este Sfânta Cruce. Înțelesuri
- 30 martie – Scara Sfântului Ioan Scărarul

Școala de duminică - de la ora 18

Parohia Sf. Dumitru Poștă, Paraclis Universitar, a deschis un nou ciclu de cateheze, Școala de duminică. Catehezele, lecții de religie și teologie, se adresează adulților. Studiu biblic, aspecte practice ale prezenței în Biserică, filme creștine, dialoguri pe teme actuale și multe altele vor fi în atenția noastră în fiecare duminică între orele 18-20.

Contribuția anuală a credincioșilor Parohiei Sf. Dumitru-Poștă este de 100 de lei. Persoanele cu dificultăți materiale sunt scutite. Această contribuție anuală este folosită în special pentru plata utilităților.

**Biserica Sf. Dumitru –
Poștă
Str. Franceză Nr.1 Sector 3,
București
0727 394 631**

RO 02 RZBR 0000 0600 1219 1317 – LEI
RO 18 RZBR 0000 0600 1435 9658 – EURO
RO 93 RZBR 0000 0600 1435 9666 – USD
Raiffeisen Bank, Agenția Decebal.

Redacția:

Coordonator: Pr. Mihai Gojgar
Redactor-șef: Teodora Popțean
Tehnoredactare: Emanuel Tudor
Distribuție: Mihaela Iancu

Tipar: eprintare.ro

Adresa (punct de lucru):
Strada Corvinilor nr. 5, parter
sector 6, București